

נא להכיר: טריטון הפסים - דו חי מסדרת בעלי הזנב

Posted on 12 בינואר 2025 by שוש להב

לראשונה אחרי עשור, טריטון פסים נעלמה ברמת מנשה, בגלל זיהום מקווי המים מרעיית בקר

Categories: [מה חדש?](#), [ראשי](#)

Tag: [טריטון הפסים](#)

סקר טריטון פסים שנעשה ב-2024 ברמת מנשה, מראה שתפוצתם נשארה קבועה בעשור האחרון, אך הם נעלמו ממקווי מים המזוהמים מרעיית בקר. בסקר נוכחות ראשנים של טריטון פסים (*Ommatotriton vittatus*) שנערך בחלק מרמת מנשה באביב 2024, נסקרו 22 מקווי מים באגני ההיקוות של הנחלים דליה ותנינים, וב-12 מהם נמצאו ראשני טריטון פסים. תוצאות הסקר מראות שתפוצת טריטונים היא נרחבת באזור שנסקר ושכיחותם גבוהה במקווי המים.

ראשני טריטונים נמצאו במרבית הנחלים בהם היה ידוע מהעבר על נוכחות של פרטים בוגרים או ראשנים, ועל כן נראה שתפוצת הטריטונים ברמת מנשה נשארה קבועה בעשור האחרון. קביעה זו מסתמכת גם על השוואת תוצאות סקר זה עם הסקר הקודם, שנעשה לפני עשר שנים. הסקר נערך וסוכם על ידי ד"ר אלדד אלרון, בהזמנת רט"ג.

ישראל היא גבול התפוצה הדרומי העולמי של מין זה, ואוכלוסיותיו מקוטעות ופזורות במקומות שונים בגולן, בגליל

העליון, בגליל התחתון, ברמות מנשה ובמישור החוף, עד מדרום לאשקלון. טריטון הפסים הינו ערך טבע מוגן על פי חוק ומוגדר בישראל כמין בסכנת הכחדה חמורה (CR). המין הוא סמן ביולוגי טוב למצבו ההידרולוגי והאקולוגי של בית הגידול המימי, ונוכחות ראשנים מעידה על איכות מים גבוהה בבית הגידול.

אורי שפירא - אקולוג מרחב כרמל ברשות הטבע והגנים, מסביר כי אזור רמת מנשה הוא בעל חשיבות גדולה כבית גידול לטריטון הפסים במרכז הארץ, ובעבר נמצא בו ריכוז האוכלוסייה הצפוף ביותר בארץ. זהו חבל ארץ המתאפיין, בין היתר, במעיינות ופלגי מים שרבים מהם זורמים לאורך רוב ימות השנה, ומהווים גופי מים אידיאליים לרבייה והתפתחות ראשני טריטונים.

עם זאת, פעילות אנושית רבה באזור, הכוללת רעיית בקר, כניסה של רכבי שטח לערוץ הנחל, רעש ותאורה - מהווה הפרעה המשפיעה על נוכחות טריטונים. כך למשל, במקטע אחד של נחל תנינים, בו יש רעיית בקר בערוץ הנחל, לא נמצאו בסקר טריטונים באף אחד משלושת האתרים שנדגמו, למרות שבעבר היו בהם.

ברשות הטבע והגנים מציינים כי טריטון הפסים הוא דו חי מסדרת בעלי הזנב ומשפחת הסלמנדריים. הוא מתרבה בבתי גידול לחים, כמו בריכות חורף, בריכות במעיינות ובנחלים רדודים שזרימתם איטית. הבוגרים אינם פעילים אלא מחופרים בתוך הקרקע, בסדקים ובמחילות, והם יוצאים מהם ונעים אל מקווי מים לאחר התחלת הגשמים בחורף, לצורך חיפוש בני זוג ורבייה.

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם